

VANTAAN OPETTAJA

6.2.2017

1/2017

Varapuheenjohtajan puheenvuoro

Tutoropettajaksi Vantaalla

Vantaan haku tutoropettajaksi päättyi 31.1.2017 ja valintaprosessin jälkeen meillä lienee 30 uutta tutoropettajaa. Tutoropettajiksi jaettiin innostavia, kannustavia, ohjaavia ja kouluttavia ammattilaisia tukemaan opetussuunnitelman eri osa-alueita. Vantaan tutoropettajien on tarkoitus toimia alueellisina 3-5 hengen tiimeinä ja joukkoon haettiin arvioinnin, monialaisten oppimiskokonaisuuksien, robotiikan, laaja-alaisen osaamisen ja opetusteknologian osajia. Mielenkiintoista lopulta nähdä, kuinka innokkaasti osajat ovat paikkoja hakeneet.

Kun valinnat on tehty, alkavat kevään aikana toteutettavat koulutukset tutoropettajille. Toivottavasti koulutukset saadaan ajallaan käyntiin ja ennen kaikkea niiden sisällöt olisivat jollakin tavalla asiaansa palvelevia. Koulutusta myyvät kaikki kynnelle kykenevät ja laatu ei aina ole se vahvin valtti. Lisäksi koulutuksen tehoon vaikuttaa varmasti sekin, onko kyseessä lähiopetus vai toteutetaanko koulutus pääosin etäopiskeluna ja millä ajalla koulutaudutaan. Mikäli tarjolla on omaehtoisia iltaopintoja työajan päälle, tuskin opintoihin paneudutaan niiden vaatimalla innolla ja aina voi kysyä, lieneekö siinä tapauksessa syytäkään.

Tutoropettajien palkkauksesta Kuntatyönantaja ja OAJ tekivät erillisen sopimukset, jossa palkkaus voidaan järjestää kolmella eri tavalla. Reiluin tapa olisi tietysti palkata tutoropettajat niin, että neuvoteltu kuukausikorvaus 130€/kk yhtä viikoittaista oppituntia vastaavaa työmäärää kohden toteutuisi. Tuossa olisi otettu huomioon se, että tutoropettaja tekee täysin eri työtä, mitä tekee varsinaisena leipätyönään ja tehtävässä vaadittavasta kehittämis- ja suunnitelutyöstä olisi voinut ajatella saavansa kiitosta palkan muodossa. Vantaan malli on se, että viiden tunnin viikottaisesta tutor työstä neljä sisällytetään opetusvelvollisuuteen eli huojennetaan ja jäljelle jäävä tunti maksetaan 130€/kk-mallin mukaan. Se mikä tässä mallissa on äärimmäisen ikävää, on epätasa-arvo opettajien kesken. Kun neljä tunti tutor työstä kuuluu opetusvelvollisuuteen, saavat tutoropettajat täysin samasta työstä eri palkkaa. Mitä pienempi opetusvelvollisuus, sitä parempi tuntipalkka. Reilua ja tasapuolista, eikö?! Hyvin mielenkiintoiseksi asian tekee se, että Apulaisoikeuskansleri on ottanut ratkaisussaan kantaa vähän samankaltaiseen epäkohtaan ja todennut menettelyn virheelliseksi. Tässä tapauksessa kyse oli luokanvalvojakorvauksesta. Ohessa linkki päätökseen: "Tasapuolinen kohtelu opettajien palkkauksessa <https://www.okv.fi/fi/ratkaisut/2012/?page=5> "

Samalla mallilla olen itse viimeiset kaksi vuotta tehnyt verkkopedagogin työtä ja mielestäni ihan yhtä hyvin, kuin kaikki muutkin verkkopedagogit opetusvelvollisuudestaan riippumatta.

Tämän epäkohdan ei kuitenkaan kannata antaa häiritä sitä tosiasiaa, että mikäli toiminta lähtee hyvin käyntiin, on kouluilla tuhannen taalan paikka saada sellaista asiantuntevaa ohjausta, tukea ja koulutusta, jossa ne yhteisönä haluavat kehittyä. Malli on hyvä, jos vain toteutus toimii ja sille annetaan mahdollisuus.

Voay:n varapuheenjohtaja Antti Karetie

Kikyä ja yhteissuunnittelua

Kaikkien huulilla lienee kiky ainakin käväissyt ja syystäkin. Ennen aiheeseen siirtymistä tunnen pakottavaa tarvetta käsitellä yhteissuunnittelu-aikaa, josta olen vastaanottanut luottamusmiesten lailla useita viestejä. OVTES määrittää yhteissuunnitteluun perusopetuksessa käytettäväksi 38 *3 tuntia – 114 tuntia lukuvuoden aikana. Ei siis 52 *3 tuntia. Koska kiky, lisääntyy yhteissuunnittelu-aika seuraavalla tavalla: 114tuntia + 12 tuntia. Siltä varalta, että joku ei-opettaja lukee tekstiä, kerrottakoon yhteissuunnitteluajan lisääntyvän 1.8.2017 alkaen 126 tuntiin vuodessa asiaa koskevassa sopimuksessa määriteltyjen ehtojen täytyessä. Ja sen yhteissuunnittelutyöajan sisältö sitten 1.2.2017 alkaen:

OVTES III Viranhaltijoiden työaika

6§ Yhteissuunnittelutyöaika 1.8.2007 – 31.7.2018

Opettajalle määrättyjen viikoittaisten opetus- ja muiden tehtävien lisäksi opettajan tulee osallistua koulussa kolmen tunnin ajan viikossa opetuksen yhteissuunnitteluun, aineryhmittäisiin ja asiaryhmittäisiin neuvonpitoihin, kodin ja koulun väliseen yhteistyöhön sekä opetuksen suunnitteluun ja koulun toiminnan kehittämiseen liittyvien tehtävien tekemiseen.

6a§ Yhteissuunnitteluajan vuotuinen tuntimäärä (voimaan 1.8.2017)

Yhteissuunnitteluajan kokonaismäärä lukuvuoden aikana on korkeintaan 126 tuntia huomioon ottaen osio B 14§ 5-8 mom. määräykset. Yhteissuunnittelutyöajan vuotuinen suunnittelu ei voi lisätä lukuvuoden opettajatyöpäivien määrää.

Ei haittaa, vaikka vierailee OAJ:n sivuilla lukemassa kikyn vaikutuksista itseään koskien. Ennakoin erilaisia ongelmia, joten niiden ilmetessä on syytä ensimmäiseksi keskustella esimiehen kanssa, jonka jälkeen jäsenten on syytä olla yhteydessä koulunsa luottamusmieheen. http://www.oaj.fi/cs/oaj/Uutiset?contentID=1408914408961&page_name=Katso,+miten+kilpailukyky+sopimus+vaikuttaa+ty%C3%B6ehtoihisi

Eli vuotuista suunniteltavaa on luvassa sen yhteissuunnitteluajan suhteen. Mutta kysyn vakavasti ja hienoista ärtymystä tuntien, mikä arvo on suunnittelulla, jos kyseistä työaika ei kokonaisuudessaan seurata. Pyydän niitä opettajia, jotka ovat seuranneet kyseistä perin vaikeasti hahmottuvaa työaika omatoimisesti ja jotka ovat mielestensä kyseisen työajan käyttäneet - kuten eräistäkin kouluista on viestitetty – olemaan viipymättä yhteydessä allekirjoittaneeseen. OAJ:n puolella valmistellaan työajan seurantavälinettä. Olen itse moista julkisesti pyytänyt ensimmäisen kerran pari vuotta sitten. Odottavan aika on osoittautunut liiankin

pitkäksi. Parasta ja järkevintä tietysti olisi, jos suunnittelu ja seuranta työajan suhteen järjestettäisiin Vantaalla työnantajan kanssa rakentavasti yhteistyössä. Tämä antaisi työnantajallekin mahdollisuuden pohtia yhteissuunnitteluajan nykyisten käytänteiden tehokkuutta ja toimivuutta. Saamieni viestien perusteella minun on syytä uskoa, että yhteissuunnitteluajan käytön vaikuttavuutta on mahdollista lisätä.

On ilmeistä, että pääkaupunkiseudun perusopetuksen vaativahkojen virkavelvollisuuksien parissa kamppailevat opettajat hyötyisivät yhteissuunnitteluajan seurannasta. Pelkoa siitä, että tämä lisäisi joidenkin kyseisen ryhmän opettajien työaikaa - eli yhteissuunnitteluajan piiriin kuuluvien tehtävien parissa tällä hetkellä aikaa kuluisi vuositasolla vähemmän kuin sopimus on määritellyt ja tulee määrittämään - ei nykytilanteessa tule pitää seurannan aloittamisen esteenä. Erimielisten on syytä olla viipymättä yhteydessä allekirjoittaneeseen. Muistutan myös, että 1.8.2017 jälkeen yhteissuunnitteluajaa on Vantaalaisella opettajalla alle 16 minuuttia kutakin oppilastyöpäivää kohden, jos tasajakoperiaatteella lasketaan ja jos muutosta kahden tunnin viikoittaiseen sidotun yhteissuunnitteluajan käyttöperiaatteeseen ei tule muutosta. Jos tuo 126 tuntia jaetaan tasan kullekin oppilastyöpäivälle, tulee yhteissuunnitteluajaa päiväkohtaisesti neljäkymmentä minuuttia. Ja kuten muistamme, oppitunti on 60 minuuttia - opetusta pääsääntöisesti 45 minuuttia ja välitunti 15 minuuttia. Muistutan, että välitunnin aikana tehtävä työ, joka kuuluu yhteissuunnitteluajan määritelmän puitteisiin ja jota opettaja oma-aloitteisesti tekee, ei kuluta vuotuista pottia. Jos yhteissuunnitteluajaa ei mielestänne ylity ja jos ette halua yhteissuunnitteluajan seurantaa, olkaa yhteydessä. Olkaa hyvin pian yhteydessä.

Kun meillä jatkossa on vuotuinen yhteissuunnitteluajaa, tulisiko tästä osa varata odottamattomien tilanteiden hoitamiseen? Jokainen opettaja allekirjoittanee väitteeni, että opettajalle tulee lähes jokaisena lukuvuonna eteen yleensä erittäin rasittava ja ikävä tilanne tai tapahtuma, joka edellyttää poikkeuksellisen runsaasti yhteydenpitoa vanhempiin, toisiin opettajiin yms. yhteistyötahoihin. Olisi sietämätöntä, että näissä tilanteissa opettaja ei voisi erilaisien ihmisten tragedioiden suhteen oppilaan parhaaksi toimia vain koska työnantaja ei tätä tarvetta tunnusta. Tässäkin vastuu resurssista on ainoastaan työnantajalla.

Ajat ovat tukalat ja selviämme haasteista parhaimmalla mahdollisella tavalla yhteistyöllä. Yhteistyö edellyttää kuitenkin toisenkin osapuolen huomioimista. En ole kirjoituksessani esittänyt mitään sellaista, että meidän ei tulisi tehdä työtä, joka meille sopimuksen mukaan kuuluu. Olen esittänyt nähdäkseni ongelmia ja niiden ratkaisuja, joiden ratkaisemisesta kestäväällä tavalla olisi etua niin opettajille kuin työnantajalle.

Kiky-töajan sijoittelun suhteen on esitetty erilaisia näkemyksiä, joiden yhteensovittaminen on peräti haastavaa. Tähän liittyy kahden veso-päivän sijoittaminen aikaan ennen oppilastyöpäivien alkua. Osa on ilmaissut pettymyksensä kesäloman päättymisestä jo 8.8.2017. Tähän suuntaan toki vaikutti jo syyloman pidentyminen viikon mittaiseksi syksyllä 2017. Pohdittavaa lienee siinäkin, miten lauantaiset työpäivät vaikuttavat esimerkiksi loka-marraskuun ajalle sijoitettuna opettajien kipeästi tarvitsemaan toipumiseen, unohtamatta viikonlopuille väistämättä jääviä viran hoitoon liittyviä tehtäviä. Työnantaja on kiky-ajan lisäyksen päättänyt, eikä ohjeistuksesta löydy yhdistyksen tai luottamusmiesorganisaation allekirjoituksia. Tällaista on jo meille pahoiteltu.

Rehtoreille esitelty kiky-ohjeistus jättää kovin vähälle koulukohtaisen liikkumavaran, unohtamatta kahden tunnin sidottua yhteissuunnitteluaikaa. Onko todellakin niin, että vantaalaisten koulujen kehittämisen avaimet eivät ole löydettävissä koulujen tasolta? Mistä epäluottamus kumpuaa, jos sellaista on? Olisiko koulujen johtamisessa kannattavaa kokeilla realististen päämäärien asettamista laajassa yhteistyössä ja pyrkiä niitä kohti käytettävissä oleva resurssitilanne ja koulukohtaiset erot nykyistä paremmin huomioiden? Tällainen lähestymistapa arvostaisi opettajien ja rehtoreiden ammattitaitoa ja sitoutuneisuutta. En arvioisi tämän olevan jaksamisellekaan vahingollista.

Toivon koulukohtaisesti liikkumavaraa täysin tietoisena siitä, että tämä väistämättä johtaa joissakin kouluissa joidenkin kysymysten osalta tyytymättömyyteen. Mutta, jos valittavana ovat tiukka keskusjohtoisuus tai koulukohtaisen liikkumavaran lisääminen, tiedän, kumpaa olisin valmis nykyisessä tilanteessa kannattamaan. Tästäkin saa olla eri mieltä ja yhteydenotot vaikkapa VOAY:n hallituksen suuntaan ovat nekin toivottuja.

Lopuksi pyydän lehden liian harvalukuista lukijajoukkoa kertomaan niille jäsenille, jotka vasta suunnittelevat ilta-/viikonlopputyön tekemistä esimerkiksi ylituntikaton aiheuttaman taloudellisen haasteen vuoksi ajoissa tekemään sivutoimi-ilmoituksen. Ilmoitus riittää. Mahdollisten ongelmien ilmetessä ole yhteydessä luottamusmieheesi. Olemme muuten todenneet ylituntikaton eräiden tukiovetusta ja muita vastaavia palveluita tuottavien voittoja tavoittelevien yritysten kannalta varsinaiseksi onnenpotkuksi. Tähänkin aihekenttään palataan varmasti jatkossa.

Kuntavaalien lähestymistä ennakoivin terveisin,

Sami Markkanen

sami.markkanen@vantaa.fi

050-3145131

Päälouottamusmies

Tuntemuksia kolmiportaisesta tuesta Vantaalla

Muutama vuosi on nyt vierähtänyt tällä uudella kolmiportaisen tuen mallilla ja samalla on saatu kokemuksia erityiskoulujen purkamisen ja lähikouluperiaatteen vaikutuksista. Oman lisänsä tähän soppaan toi oppilashuoltolain muutos 1.8.2014 alkaen. Vantaalla lähikouluihin meni vuonna 2014 92% uusista ekaluokkalaisista eli lähikouluperiaatteen toteutuminen on hyvin vahva. Ajatuksena lähikoulu on mitä mainioin, oikeastaan kaikkien kannalta. Lapsi saa käydä koulua siinä ympäristössä, jossa asuu. Vanhempien ei tarvitse huolehtia koulumatkoista, vaan lapsi useimmissa tapauksissa voi taittaa koulumatkan ilman saattajaa. Koulut ja asuinalueet eivät eriydy liikaa, kun taustastaan ja varallisuudesta riippumatta lapset menevät samaan kouluun. Toki kaavoituksella ja asuinrakentamisella on tähän oma tärkeä osuutensa. Tämä ehkäisee myös koulushoppailua, joka esimerkiksi Helsingissä on arkipäivää. Hyviä puolia on monia. Jokainen opettaja kuitenkin tietää, että ei niin hyvää, ettei jotain huonoakin.

Suurin osa oppilaistamme ei tarvitse juuri minkäänlaisia tukikeinoja/on yleisen tuen piirissä. Joillekin on saatettu tehdä oppimissuunnitelma, johon on määritelty erilaisia tavoitteita oppilaan oppimiselle, eikä oppimisessa tai käyttäytymisessä välttämättä ole mitään varsinaisia ongelmia. Tehostetun tuen oppilaita kuitenkin vaikuttaisi olevan, niin Vantaalla, kuin valtakunnallisestikin, yhä enenevässä määrin. Tilastojen mukaan syksyllä 2015 tehostettua tukea sai 8,4 prosenttia peruskoululaisista, joka on 5 prosenttia enemmän, kuin vuonna 2011. Pelkkä silloin tällöin tarpeeseen annettu tukiopeutus, erityisopetus tai muut tukikeinot eivät enää riitä, vaan oppilas tarvitsee jatkuvaa lisätukea pärjätäkseen. Mikäli nämä vaikeudet ovat enimmäkseen oppimiseen liittyviä, ollaan opettajan näkökulmasta vielä kohtuullisen kuivin jaloin. Kovaa työtä tarvitaan, jotta kehitystä tapahtuu, mutta usein työ kuitenkin kantaa hedelmää. Silloin kun siirtyminen tehostettuun tukeen johtuu enemmän käytöksen ongelmista ja/tai myös oppimisessa on suuria vaikeuksia, alkaa kuormitus kasvaa. Ei ole lainkaan poikkeuksellista, että luokassa on samaan aikaan kolmesta viiteen tehostetun tuen oppilasta ja opettajan saaman lisätuen tunnit lasketaan yhden käden sormin. Ilman sormiakin saattaa pärjätä. Erityisen tuen oppilaita tai vähintäänkin erityistä tukea saavia oppilaita on myös runsaasti yleisopetuksen luokissa. Tarkoitan tuolla erityisen tuen saamisella sitä, että aika usein opettaja joutuu venymään pitkälle erityisen tuen toimenpiteiden puolelle, vaikka oppilas virallisesti onkin tehostetun tuen piirissä. Valtakunnallisesti erityisen tuen oppilaiden määrä pysyi 7,3 prosentissa vuosina 2011-2015. Yhteensä siis 16% oppilaista (n. 86 000 oppilasta) oli tehostetun tai erityisen tuen piirissä vuonna 2015.

Mitä tämä sitten tarkoittaa Vantaalla?

Aloitetaan oppilaista. Heikommat oppilaat voivat hyötyä saadessaan vertaistukea ja opiskelun mallia paremmin pärjäviltä. He saavat olla osa ryhmää ja tasavertaisesti mukana. Voivat tietysti myös kokea alemmuutta ja epäonnistumisen pelkoa, kun vertaiset ovat huomattavasti parempia opinnoissaan. Lahjakkaille oppilaille tämä tarkoittaa helposti sitä, että opettajan kaikki aika menee heikoimpien tukemiseen, eikä eriyttämistä ylöspäin tapahdu riittävästi/lainkaan. Rauhallisesta oppimisympäristöstä voi vain haaveilla ja on pärjättävä omillaan. Oppilailla on kuitenkin lainmukainen oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön ja oikeus saada riittävä oppimisen ja koulunkäynnin tukea heti tarpeen ilmetessä. Jokainen voi pohtia, onko tilanne todellisuudessa tämän kaltainen. Tietotekniikan ja oikein valitun pedagogiikan keinoin eriyttämistä voidaan tehdä entistä paremmin myös samassa luokkatiilassa ylös tai alaspäin, mutta kaikkeen ei niidenkään avulla pysty.

Opettajalle tämä merkitsee yksinkertaisesti lisää ja raskaampaa työtä. Suunnitelmien laatiminen, tiivis yhteistyö kotien ja monialaisten kumppanien kanssa vie helposti opettajalta enemmän, kuin työajassa olisi varaa. Lisäksi jatkuva ylikuormitus aiheuttaa helposti muita lieveilmiöitä, kuten liiallista stressiä, unettomuutta ja usein lopulta sairasloman uupumisen vuoksi. Hyvällä tuurilla opettaja on tajunnut hakea apua, ennen kuin on totaalisen loppu. Valitettavan usein jaksetaan vähän liian kauan.

Mitä sitten pitäisi tehdä? Nykyisille pienluokille ei voida kaikkia siirtää, eikä se ole järkevääkään. Mikäli pidetään kiinni lähikouluperiaatteesta, joka sinänsä on kaunis ajatus, tarvitaan opettajille lisää tukea luokkiin ja mahdollisuuksia eriyttää ryhmää tämän tuen avulla. Aika monessa paikassa ovat varsin kaukana ne ajat, kun haastavan luokan kanssa toimiva opettaja sai työparikseen avustajan. Lyhyesti sanoen, tilanteen parantaminen vaatii rahaa. Moni

tietää sen, että lasku nykyisestä toiminnasta tulee moninkertaisena perässä. Juuri kukaan vain ei tunnu tekevän asialle mitään. Olisihan se hienoa, jos vantaalaiset kuntavaaliehdokkaat ottaisivat rohkeasti kantaa koulutuksen puolesta ja varmistaisivat koulutuksen riittävän rahoituksen. Sote aiheuttaa sen, että puheita ainakin on, toivottavasti myös tahtoa tehdä. Loputtomiin eivät opettajatkaan veny, eikä pidäkään!

http://www.kunnat.net/fi/tietopankit/tilastot/opekutilastot/perusopetus/Documents/Perusopetuksen_erityinen_tuki.pdf

http://www.stat.fi/til/erop/2015/erop_2015_2016-06-13_tie_001_fi.html

Antti Karetie

AJANKOHTAISIA JÄSENETUJA

Jäsenristeily Tallinaan

Lähde mukaan keväiselle Vantaan opettajien ammattiyhdistyksen päiväristeilylle Tallinaan lauantaina 22.4.2017. Risteilyn hinta 33€, yhdistys tarjoaa risteilyllä jäsenille buffet-ruokailun.

Aikataulu:

11.30 Viking Line Express Helsinki-Tallinna

(laivalla kokoustila varattu käyttöön matkatavaroiden säilytystä varten, tarjolla myös pientä syötävää)

14.00-17.30 omaa aikaa Tallinnassa

18.00 Viking Line Express Tallinna-Helsinki

18.00 yhdistyksen tarjoama Buffet-ruokailu laivalla

20.30 Laiva saapuu Helsinkiin

Risteily on nyt varattavissa (viimeinen ilmoittautumispäivä 17.2.17):

www.matkapojat.fi/vantaanopettajat

Teatteria

Studio Pasilassa: Isä

perjantaina 07.04.2017 klo 19.00 TAI lauantaina 08.04.2017 klo 19.00

Rivi 2, jäsenille 20 euroa, muut 34 euroa

Arena-näyttämöllä: Palvelija

torstaina 27.04.2017 klo 19.00

Rivi 3, jäsenille 20 euroa, muut 35 euroa

Peacock-teatterissa: Kirka - Surun pyyhit silmistäin

lauantaina 22.04.

2017 klo 13.00

Rivi 19, jäsenille 29 euroa, muut 49 euroa

Ilmoittautumiset kahteen ensimmäiseen VOAY:n sivujen kautta
16.3. mennessä, Kirkaan 30.3. mennessä.